

ਜੀ.ਸੀ ਮਿੱਤਲ, ਏ.ਸੀ.ਜੇ. ਐੱਡ ਐਚ.ਐਸ.ਬੇਦੀ , ਜੇ.

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਚਮਨ ਲਾਲ, ਜਵਾਬਦਾਰ।

ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 117 ਆਫ 1990

3 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1991

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ। 1950 - Art. 14 ,16 ਅਤੇ 226 ਉੱਚ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਵਾਜਬ ਹੈ- ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਅਟੈਂਡੈਂਟ- ਸੀਨੀਅਰ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਅਟੈਂਡੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚੇ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਤਕਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੈਰ-ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਸੀਨੀਅਰ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਅਟੈਂਡੈਂਟਾਂ ਦੇ ਤਨਖਾਹ-ਸਕੇਲ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਉਸੇ ਸੇਵਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉੱਚੇ ਤਨਖਾਹ-ਸਕੇਲ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਆਧਾਰ ਹਨ।

(ਪਾਰਾ 6 ਅਤੇ 8)

17 ਜੁਲਾਈ, 1989 ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਏ.ਐਲ. ਬਾਹਰੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ X ਅਧੀਨ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ।

ਓਪੀ ਗੋਇਲ, ਐਡੀ. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ, ਡਾ .

ਰਾਜੀਵ ਆਤਮਾ ਰਾਮ ਐਡਵੋਕੇਟ ਪੁਨੀਤ ਕਾਂਸਲ ਦੇ ਨਾਲ ਰਿਸਪੌਂਡੈਂਟ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸਨ।

ਨਿਰਣਾ

ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ, ਜੇ.

(1) ਇਹ ਫੈਸਲਾ 1990 ਦੇ ਐਲਪੀਏ 117 ਅਤੇ 1990 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 151, 14505 ਅਤੇ 3686 ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਤੱਥ 1990 ਦੇ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 117 ਤੋਂ ਲਏ ਗਏ ਹਨ।

(2) ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਕਰਤਾ ਚਮਨ ਲਾਲੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ। ਉਹ ਜੂਨ 1956 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਪੱਕਾ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਿਡਲ ਪਾਸ ਹੈ। ਸਾਲ 1968 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਅਟੈਂਡੈਂਟਾਂ ਦੇ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲ ਨੂੰ ਸੋਧ ਕੇ ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 75-105 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਅਨੁਸਾਰ

19 ਅਗਸਤ, 1970 ਨੂੰ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਵੇਅ ਦੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਸਕੇਲ) ਨਿਯਮ, 1969। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਪਾਸ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਅਟੈਂਡੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਸੀਨੀਅਰ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਵਜੋਂ ਮੁੜ-ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਉੱਚਾ ਸਕੇਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਭਾਵ, ਰੁਪਏ। 90-140, ਜਦਕਿ, ਗੈਰ-ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਅਟੈਂਡੈਂਟ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੇ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। 75-105. ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਅਟੈਂਡੈਂਟਸ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਦੇ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲਾਂ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਸੀਨੀਅਰ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਉੱਚੇ ਸਕੇਲ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦਾ ਸਕੇਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 400—GOO, ਜਦੋਂ ਕਿ, ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਜੋ ਗੈਰ-ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਸਨ, ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦਾ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 325-495। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਅਟੈਂਡੈਂਟਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲ ਵਿੱਚ ਵਿਗਾੜ ਤੋਂ ਦੁਖੀ, ਰੁਪਏ ਦੇ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। 400-600 ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। 1988 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 2972. ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਅਤੇ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਅਟੈਂਡੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਤਨਖਾਹ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੋਣ ਗ੍ਰੇਡ ਦੇਣ ਲਈ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ..

(3) ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਟਾਈਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਵਿਤਕਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਸੀਨੀਅਰ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਅਟੈਂਡੈਂਟਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਤੱਕ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ, ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਸਿਰਫ ਮਿਡਲ ਪਾਸ ਹੋਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ। ਸ੍ਰੀ ਓ.ਪੀ. ਗੋਇਲ, ਸਿੱਖਿਅਕ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉੱਚ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਰਾਜ ਸੀਨੀਅਰ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਅਟੈਂਡੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

(4) ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਆਤਮਾ ਰਾਮ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਦੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਕੰਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਸੀਨੀਅਰ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਅਟੈਂਡੈਂਟਾਂ ਲਈ ਉੱਚੇ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲਾਂ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਵੀ ਕੀਤੀਆਂ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਵਰਗੀਕਰਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਸਤੂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਆਪਣੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਆਤਮਾ ਰਾਮ ਨੇ ਮੁਹਿੰਮਦ ਸ਼ਵ_ਫਤ ਅਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ' ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, (1)। ਦੇ ਰਾਜ

The State of Punjab and another v. Chaman Lai (H. S. Bedi, J.)

ਮੈਸੂਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੀ. ਨਰਸਿੰਗਾ ਰਾਓ (2), ਬਨਾਮ ਮਾਰਕਡੇਓਯਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2)। ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਡਾ. (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ) ਐਸ.ਬੀ. ਕੋਹਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ, (4)।

(5) ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਵਿਚਾਰਨ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਉੱਚ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉੱਚੇ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਬਨਾਮ ਤ੍ਰਿਲੋਕੀ ਨਾਥ ਖੋਸਮ ਅਤੇ ਹੋਰ (5) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਮਾਪਦੰਡ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕੋਡ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਮੌਕੇ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਬਰਾਬਰ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਮੌਕਾ, ਜੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਸੇ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਇਹ ਕਿ "ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਹੀ ਵਿਸਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਵਰਗੀਕਰਨ ਵਾਜ਼ਬ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਇਹ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਜਾਂ ਗਣਿਤਿਕ ਮੂਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ 'ਤੇ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂਚ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਬਹੁਤ ਸੀਮਤ ਹੈ।

(6) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ (6) ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਮੁੱਢਲਾ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਉੱਚ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਹ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉੱਚ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਉਸੇ ਸੇਵਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉੱਚੇ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਗੀਕਰਣ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਆਧਾਰ ਹਨ। ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਪੀ. ਨਰਸਿੰਗਾ ਰਾਓ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਸੁਜਾਤ ਆਲ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) 'ਤੇ ਵੀ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ। ਇਹ ਨਿਰਣੇ

- (2) ਏਆਈਆਰ 1968, ਐਸਸੀ 349.
- (3) ਏਆਈਆਰ 1989, ਐਸਸੀ 1308.
- (4) ਏਆਈਆਰ 1973, ਐਸਸੀ 811.
- (5) ਏਆਈਆਰ 1974, ਐਸ.ਸੀ.ਆਈ
- (6) 1983(2) SLR 142.

ਉਹ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਆਤਮਾ ਰਾਮ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੀ. ਨਰਸਿੰਗਾ ਰਾਓ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਤਿਆਰ ਹਵਾਲੇ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

“ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ, ਉੱਚ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ SSLC ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ, SSLC ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਟਰੇਸਰਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਉੱਚ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲ

ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਮੈਸੂਰ ਵਿੱਚ ਟਰੇਸਰਾਂ ਦੇ ਦੋ ਗ੍ਰੇਡਾਂ ਦੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਲਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਚਾਰ ਹਨ, ਇੱਕ ਉੱਚ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲ ਵਾਲੇ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਟਰੇਸਰਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲ ਵਾਲੇ ਗੈਰ-ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਟਰੇਸਰਾਂ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਜਾਂ 16 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਟਰੇਸਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਰਗੀਕਰਣ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ *ਟ੍ਰਿਲੋਕੀ ਨਾਥ ਖੋਸਾ ਦੇ ਕੇਸ* (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ :

“ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਆਮ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਦੇ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਡਿਪਲੋਮਾ ਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਅਤੇ 16 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ *ਮੁਹੰਮਦ ਸੁਜਾਤ ਆਲ ਦੇ ਕੇਸ* (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਰੀਜ਼ਿਊਮ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਰਗੀਕਰਣ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸੇ ਸੇਵਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉੱਚ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। (ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪੂਰੀ ਬੈਂਚ *ਸ਼੍ਰੀ hchr ਸਿੰਠ c^d ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ*) (71, ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਦੁਬਾਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹੀ ਸੇਵਾ, ਭਾਵ, ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਅਤੇ ਨਾਨ-ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਲੈਬਰਟਰੀ ਅਟੈਂਡੈਂਟ। ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ:

“ਤੁਰੰਤ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਵਰਗੀਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਉੱਚ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਸੀਨੀਅਰ ਲੈਬਰਟਰੀ ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਜੋ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਪਾਸ ਹਨ ਅਤੇ ਲੈਬਰਟਰੀ ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਜੋ ਸੀਨੀਅਰ ਲੈਬਰਟਰੀ ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਲਈ ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਗ੍ਰੇਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਪੱਧਰ ਦੇ। ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਤਨਖਾਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਦੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਲਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲਾਂ ਦਾ ਤਰਕਸੰਗਤ ਆਧਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਸਤੂ ਨਾਲ ਹੈ, ਭਾਵ, ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕੁਸ਼ਲਤਾ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀ ਕਲਾਸੀ ਫਿਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਮਾਨੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸੰਦਰਭ ਅਧੀਨ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀਨੀਅਰ ਲੈਬਰਟਰੀ ਅਟੈਂਡੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚੇ ਤਨਖਾਹ-ਸਕੇਲ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ।

(7) ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਆਤਮਾ ਰਾਮ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਲੈਬਰਟਰੀ ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਜੋ ਕਿ ਨਾਨ-ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਸਨ, ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਕੋਈ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਚੋਣ ਗਰੇਡ ਦੇ ਕੁਝ ਲਾਭ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ-6 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

(7) 1977 S.L.W.R. 319.

The State of Punjab and another v. Chaman Lai (H. S. Bedi, J.)

ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਲੈਕਸ਼ਨ ਗ੍ਰੇਡ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰਾਹਤ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਗ੍ਰੇਡ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰਾਜ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅਸਫਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(8) ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੈਰ-ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਸੀਨੀਅਰ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਦੇ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਚੋਣ ਗ੍ਰੇਡ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਹ ਇਸਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ: 3686 ਆਫ 1990 ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ: 1990 ਦੀ 151 ਅਤੇ 1989 ਦੀ 14505 ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਗ੍ਰੇਡ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

(9) ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਡੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ।

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ